

Lesbrief

Annemarie van den Brink & Suzanne Wouda

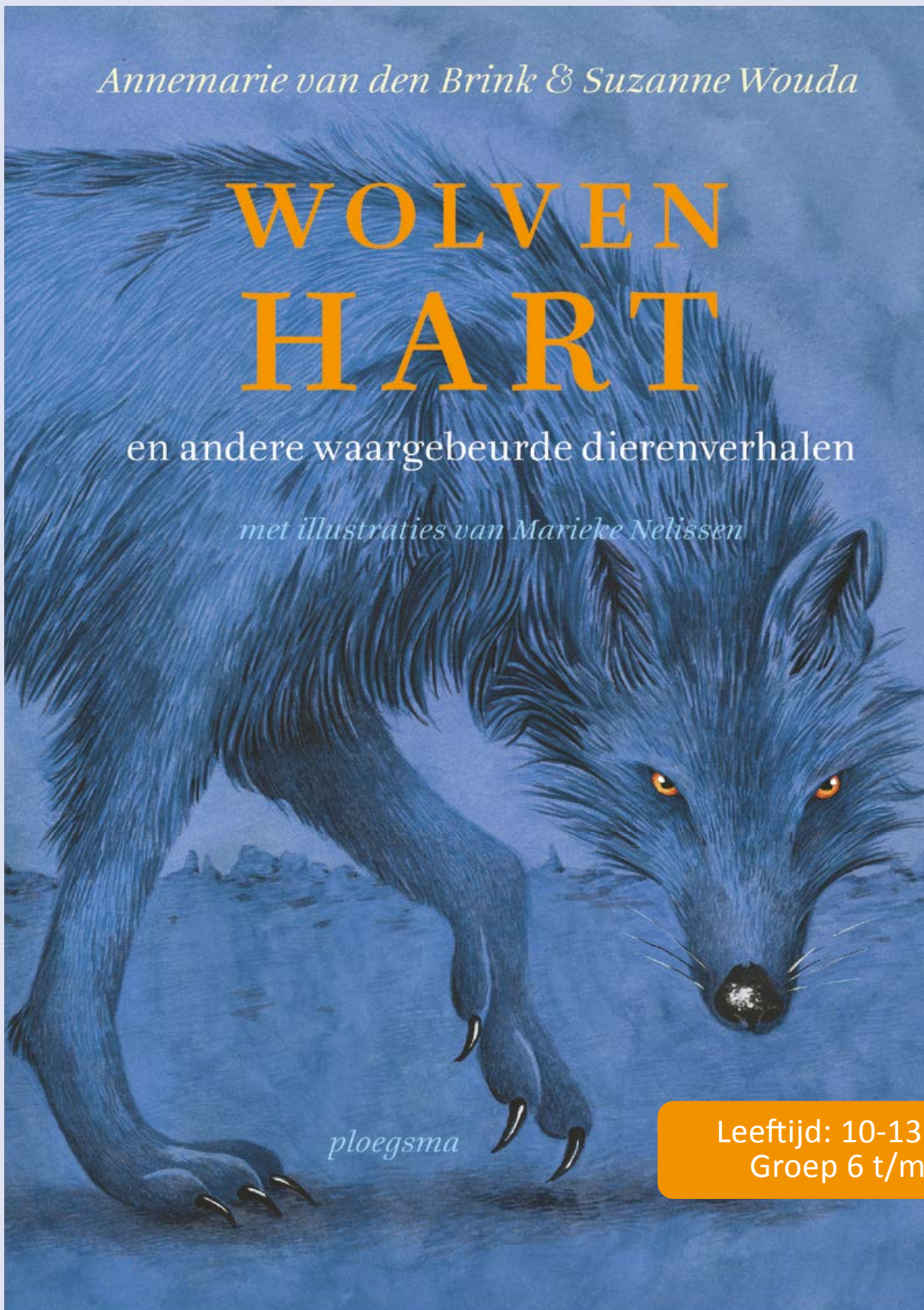
WOLVEN HART

en andere waargebeurde dierenverhalen

met illustraties van Marieke Nelissen

ploegsma

Leeftijd: 10-13 jaar
Groep 6 t/m 8

Lesbrief bij *Wolvenhart*

Doelgroep: groep 6 t/m 8

Titel: *Wolvenhart*

Auteurs: Annemarie van den Brink & Suzanne Wouda

Illustraties: Marieke Nelissen

Uitgeverij Ploegsma (2022)

ISBN 978 90 216 8356 0

Over het boek:

De verhalen in dit boek gaan over dieren die iets bijzonders hebben gedaan of meegemaakt. Zoals giraffe Zarafa, die tweehonderd jaar geleden als cadeau voor de koning naar Parijs kwam en daar een echte giraffenrage ontketende. Of Japie, de gorilla die tijdens de Tweede Wereldoorlog in Artis zag hoe onderduikers in de apenrots verstopt werden. Lees hoe dolfijn Moko een potvis en haar jong van de dood redde, hoe een varken een wereldberoemde kunstenaar werd en hoe een wolf de jager keer op keer te slim af was.

Het merendeel van de opdrachten in deze lesbrief is te maken zonder kennis van het boek.

Omgang met dieren

Het boek *Wolvenhart* laat je nadenken over wat dieren voor mensen betekenen. Je leest over hoe mensen door de eeuwen heen met dieren om zijn gegaan. Lees de volgende drie fragmenten uit *Wolvenhart* voor. Kunnen de kinderen aangeven in welke rol de dieren worden ingezet door hun eigenaars?

- Uit 'Een monster op de botermarkt', p. 12-13: 'Komt dat zien...' t/m '...zijn neus aan.'
- Uit 'Geheim agent Mary', p. 84: 'Charlie opent een...' t/m '...aan Engelse soldaten.'
- Uit 'De hemelbeklimmers', p. 21-22: 'Moet je horen...' t/m '...om te vliegen.'

© Depositphoto

Cornelis gebruikte olifant Hansken in de zeventiende eeuw om het publiek op markten en kermissen te vermaken en zo geld te verdienen. Duif Mary werd ingezet om mensen te helpen: ze vloog in de Tweede Wereldoorlog tussen Frankrijk en Engeland om geheime militaire boodschappen over te brengen.

En de uitvinders van de heteluchtballon gebruikten dieren als proefkonijnen: pas toen de eend, de haan en het schaap na hun tochtje door de lucht veilig en wel weer op de grond stonden, durfden ze zo'n tocht zelf te proberen. Lees eventueel een van deze drie verhalen uit het boek voor.

Gaan mensen tegenwoordig anders met dieren om? Laat de kinderen in groepjes informatie zoeken over hoe wij nu met dieren omgaan: zijn er nog steeds dieren die worden gebruikt voor vermaak, om ons te helpen of als proefkonijnen? (Ze kunnen bijvoorbeeld onderzoek doen naar dieren in het circus, dolfijnenshows, blindengeleidehonden, paardentherapie voor mensen met autisme, regels voor dierproeven en alternatieven). Laat ze er een informatieve poster over maken en er een korte presentatie over voorbereiden.

Dierentuindiscussie

In de zeventiende eeuw, de tijd van olifant Hansken, werden wilde dieren als olifanten, beren en neushoorns tentoongesteld op kermissen. Halverwege de achttiende eeuw gingen rijke mensen wilde dieren verzamelen en ontstonden de eerste dierentuinen. Die waren er vooral om mensen te vermaken en dieren zaten vaak in kleine kooien. Nu zijn de dierenverblijven sterk verbeterd en kun je in dierentuinen ook van alles leren.

Voer een kringgesprek over de dierentuin. Wie is er weleens naar de dierentuin geweest? Wat is er leuk aan een dierentuin? (Bijvoorbeeld: Je leert er van alles over de dieren en de natuur, je ziet dieren die je anders nooit zult zien.) Is het belangrijk dat er dierentuinen zijn of vind je het verkeerd om dieren in gevangenschap te laten leven? (Argument voor: sommige dieren leven niet meer in het wild, dankzij de dierentuin sterft het dier niet helemaal uit. Soms kunnen dieren daarna weer uitgezet worden in de vrije natuur. Argument tegen: het is zielig om dieren gevangen te houden, ze kunnen dan niet leven zoals ze in het wild doen). Maak de discussie levendiger door vooraf rollen op kaartjes te schrijven en de kinderen per groepje vanuit deze rol mee te laten doen aan het gesprek. Bijvoorbeeld als toerist, vaste bezoeker, dierenverzorger, dierentuindirecteur, bioloog/dieronderzoeker of natuuractivist. Geef eventueel ook de dieren een stem.

Strip Op bezoek in de mensentuin

Stel je voor dat de rollen zijn omgedraaid: een paar kinderen zitten met hun familieleden in een mensentuin en dieren komen op bezoek om naar ze te kijken. Laat de kinderen een striptekening maken waarin te zien is hoe het verblijf in die mensentuin eruitziet en wat de dierenbezoekers doen en zeggen.

À la giraffe

Lees eventueel het verhaal voor over de jonge giraffe Zarafa ('À la giraffe', p. 27-33). Toen in 1827 Zarafa in Frankrijk werd tentoongesteld, kwamen er een heleboel mensen kijken. Niemand had ooit eerder een giraffe gezien en er ontstond een heuse giraffegekte. Er lagen koekjes en zeepjes in de winkels in de vorm van een giraffe, vrouwen lieten jurken maken in giraffenbruin met vlekkenpatroon erop en boetseerden hun kapsels met spelden en stijfjes tot giraffenhoorns.

Laat de kinderen een tekening of schilderij maken van een persoon gekleed in de stijl van een dier naar keuze. Dit kan gaan om de print van het dier (zoals een tijger, zebra of luipaard) of om een ander bijzonder aspect of lichaamsdeel.

Dieren als cadeau

Lees eventueel het verhaal voor over de jonge giraffe Zarafa ('À la giraffe', p. 27-33). In opdracht van de gouverneur van Egypte doodden jagers Zarafa's moeder en namen Zarafa vervolgens mee van Soedan naar Parijs, als cadeautje voor de Franse koning. De gouverneur deed dit omdat hij hoopte dat de koning hem zou dan steunen bij zijn strijd tegen de Griekse opstand.

Dit gebeurde tweehonderd jaar geleden, maar ook nu nog geeft de regering van een land weleens een dier aan een ander land cadeau. Zo kwamen er in 2015 twee zeldzame reuzenpanda's naar Nederland. Deze dieren kregen we te leen van China. Ze wonen nu in Ouwehands Dierenpark in Rhenen, waar je ze kunt gaan bekijken.

Voer met de kinderen een kringgesprek. Wie is er al eens gaan kijken naar de reuzenpanda's in Ouwehands Dierenpark? Mag je een dier cadeau geven aan iemand anders? Is er verschil tussen de reuzenpanda's en bijvoorbeeld een hamster? Van wie is een dier eigenlijk? Wie kan bedenken waarom China reuzenpanda's uitleent? En waarom heeft Nederland dit cadeau aangenomen, denk je? Zie je verschillen en overeenkomsten met het verhaal van Zarafa?

Laat de kinderen een kort betoog schrijven waarin ze vertellen of ze het cadeau geven van een reuzenpanda een goed idee vinden en waarom. Achtergrondinformatie over de uitgeleende reuzenpanda's vind je eventueel [hier](#).

Een echte Piccasso

Lees het verhaal 'Een echte Piccasso' (p. 124-130), over het varken Piccasso dat is gered van de slacht en nu schilderijen maakt. Of laat [dit](#) filmpje zien, waarin je de kunstenaressen aan het werk ziet.

Stel je voor dat dit varken zelf haar levensverhaal zou vertellen, hoe zou ze dat dan doen? Laat de kinderen een verhaal schrijven vanuit het perspectief van Piccasso. Laat ze er in de stijl van Piccasso een kunstwerk bij maken.

Kun je zeggen dat Piccasso net als olifant Hansken als een vorm van vermaak voor mensen wordt gebruikt? Of gaat het hier om iets anders?

Kan Piccasso zelf kiezen of ze schilderijen maakt? Of zou ze misschien liever alleen maar eten, slapen en door de modder rollen? Praat hier samen over.

Talenthints

Veel van de dieren uit *Wolvenhart* hebben bijzondere talenten. Schrijf de dieren en hun talenten op briefjes. Laat steeds een kind voor de klas komen, dat het dier en vervolgens het talent uitbeeldt. Kunnen de anderen raden wat er wordt bedoeld? Schrijf eventueel de talenten op het bord, zodat die voor de kinderen makkelijker te raden zijn.

- 1) olifant – vechten met een degen
- 2) paard – rekensommen maken
- 3) herdershond – een moord oplossen
- 4) sledehond – spullen vervoeren door de sneeuw
- 5) duif – geheime boodschappen doorgeven
- 6) dolfijn – andere dieren de weg wijzen
- 7) varken - schilderen
- 8) haan – doorleven zonder kop

Wolvenhart-quiz

Organiseer ter afsluiting een quiz over de verhalen die in de klas zijn voorgelezen. Verdeel de klas in kleine groepjes en laat elk groepje twee of drie quizvragen verzinnen bij een voorgelezen verhaal, waarbij ze steeds een goed en een fout antwoord formuleren. Verzamel alle vragen en wijs twee kinderen aan als quizmaster: zij mogen de quiz presenteren. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van 'petje op, petje af'. De kinderen die het verkeerde antwoord geven, vallen af. Wie blijven als laatste over en zijn echte *Wolvenhart*-experts?